

Energi, Klimat, Miljö m.m.

Mikael Wik 2018

1. Klimat

Maten och Skogen

Saker som gör svenskproducerad mat klimatsmart

- Varsamt och hållbart brukande, som stor andel bevuxen yta åkermark, reducerad plöjning, växelgrödor och kantzoner
- Ställer om fordon till fossilfritt
- Egen produktion av förnybar energi på gårdarna
- Korna går ute och betar
- Betande djur bidrar till biologisk mångfald
- Regnvatten räcker gott för att gräs ska växa
- Stor andel svenskproducerat protein istället för soja
- Förebyggande djuromsorg ger friska djur
- Lägst användning av antibiotika i EU
- Endast hållbarhetscertifierad soja

Lantbrukets bidrag till ett fossilfritt samhälle

- Producerar förnybar solenergi genom solpaneler på gården
- Producerar biodrivmedel, biogas, pellets och briketter från skogsbruk
- Ställer om till fossilfritt bränsle och fossilfri värme på gården

Det här gör vi i klimatarbetet

- **Sprider kunskap** kring det gröna näringslivets möjligheter att bidra till klimatarbetet. Arbetet behöver bedrivas på alla fronter; politiskt, marknadsmässigt och genom forskning och innovation.
- **Berättar** om fördelarna med att köpa svenska livsmedel och produkter utifrån ett klimatperspektiv, både till konsumenter och politiker.
- **Deltar** samverkansprogram för biobaserad och cirkulär ekonomi och skapar allianser med andra starka aktörer bl.a. genom forskningsprogrammet Bioinnovation och med forskningsinstitutet RISE. Regionalt genom bl.a. Klimatrådet.
- **Träffar politiker** lokalt, regionalt, nationellt och inom EU och bjuder in politiker till gårdsbesök för att visa entreprenörsanda och hinder för investeringar.
- Arbetar med att minska det gröna näringslivets egen negativa klimatpåverkan. Vi **erbjuder medlemmarna möjligheter** till resurseffektivisering och rådgivning för minskade utsläpp.

2. Miljö

LRFs övergripande miljöpolicy

- Hållbar utveckling kräver internationella åtaganden, LRF bejakar därför de globala miljöavtalen.
- Mot bakgrund av att 85 % av den svenska miljölagstiftningen härrör från EU-nivå arbetar LRF för fortsatt harmonisering på miljöområdet. LRF representerar många olika branscher och många olika företagare. Därför sätter LRF inte egna mål på miljöområdet. Det är istället upp till varje bransch att definiera eventuella mål

LRFs roll för att skapa störst medlemsnytta i miljöarbetet är att:

- Leverera omvärldsanalys, politisk analys och konsumentanalys.
- Stärka de näringspolitiska villkoren och konkurrenskraften för gröna företagare genom till exempel förenkling och tillämpning – inte komplicera implementeringen av direktiv.
- I opinionsbildningen fokusera offensivt på att ta position i hållbarhets- och miljöfrågor. **Positivt och proaktivt.**
- Medverka till att ta till vara möjligheterna med resurseffektivitet, digitalisering och ny teknik, för snabb överföring av ny forskning och teknikutveckling på gårdsnivå.

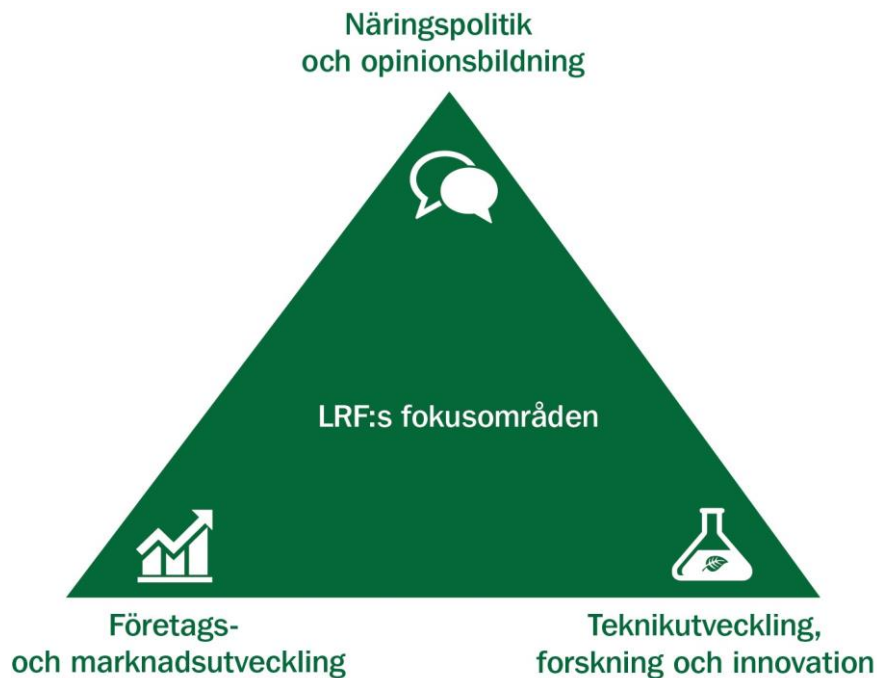
3. Förnybar el och lantbruk

- Det politiska målet är att Sverige år 2040 ska uppnå 100 procent förnybar elproduktion.
- Det innebär affärsmöjligheter för det gröna näringslivet. På en och samma gård finns ofta möjlighet att producera energi från flera energislag; sol, vind, vatten, biogas eller biobränslen.

Vi sitter på flera nycklar för att utveckla den biobaserade ekonomin för att möta framtidens utmaningar!

LRFs energiarbete

I LRF:s energistrategi definieras tre fokusområden för LRF som organisation, (1) Företags- och marknadsutveckling, (2) Näringspolitik och opinionsbildning samt (3) teknikutveckling, forskning och innovation.

Tyngdpunkten i arbetet inom och mellan fokusområdena varierar över tid och i takt med lantbrukets relation till energiresursen.

Lantbrukarens relation till energiresursen

- Resurseffektivitet
- Omställning till förnybart (mot fossilfritt) samt egenförsörjning
- Försäljning

Energi och resurseffektivitet

På gårdsnivå kan energi ofta användas effektivare genom tre typer av **åtgärder**, (1) nya vanor, (2) val ny utrustning och (3) val vid stora investeringar/nya system.

Solel i lantbruket*

- Stort intresse hos svenska lantbrukare att investera i solel (miljöavtryck och ekonomi).
- Tekniken intressant eftersom den är tyst och driftsäker.
- Goda fysiska förutsättningar på lantbruk med bl.a. stora takytor i bra sollägen.
- Osäkerhet kring ekonomi och oförutsebara regelsystem riskerar att hämma investeringsvilja.

*Solel i lantbruket – realiserbar potential och nya affärsmodeller (JTI – institutet för jordbruks- och miljöteknik 2015, ISSN-1401-4963)

4. Bevattning

Rätt bevattning bra för miljön och ökar livsmedelsäkerhet

- Bevattning som sker under perioder när den naturliga vattentillgången är låg kan leda till konflikter mellan olika intressen (miljö, naturvärden och produktion). LRF arbetar med att förbättra vattenhanteringen och att överbygga dessa konflikter.
- Bevattning ibland en nödvändighet för att få en god skörd av hög kvalitet. Rätt utförd bevattning minskar även utlakningen av växtnäringsämnen.
- I Sverige bevattnas cirka 100 000 hektar mark under ett torrår. LRF arbetar med att säkerställa att lantbrukarna kan ta ut vatten under bevattningssäsongen utan att skador uppstår på naturvärden eller miljön.
- Att bevattna med grundvatten istället för ytvatten är ett sätt att minska konkurrens om vattnet med andra och minska påverkan på fisk- och djurliv vid lågflöden i bäckar.

Krav på anmälan och tillstånd

Exempel på mindre vattenverksamheter som behöver anmälas till länsstyrelsen:

- Bortledande av högst 600 kubikmeter ytvatten per dygn från ett vattendrag, dock högst 100 000 kubikmeter per år.
- Bortledande av högst 1 000 kubikmeter ytvatten per dygn från ett annat vattenområde än vattendrag, dock högst 200 000 kubikmeter per år.
- *För större insatser krävs tillstånd med en mer omfattande ansökningprocess.*

Undantag*

Det finns också en del undantag för anmälnings- och tillståndsplikten. Några exempel på sådana undantag är:

- Vattenverksamheter där det är uppenbart att varken allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamhetens inverkan på vattenförhållandena. Det är du som verksamhetsutövare som har ansvaret att visa om denna undantagsmöjlighet kan användas. Om skador skulle uppkomma på allmänna eller enskilda intressen kan länsstyrelsen komma att vidta tillsynsåtgärder och ställa krav på rättelse. Detta undantag gäller inte markavvattning.
- Vattentäkt för en- eller tvåfamiljsfastighets eller jordbruksfastighets husbehovsförbrukning (som vatten för hushållsändamål, bad, tvätt och rengöring i villor och lantgårdar. Som husbehovsförbrukning betraktas också vattning av kreatur, mjölkbehandling och andra vanliga lantbruksändamål) eller värmeförsörjning.

*Samtliga undantag och en komplett lista över vattenverksamheter som kan anmälas hittar du på länsstyrelsens hemsida.

5. Regionalt arbete inom energi, klimat och miljö

Några samverkansforum

- Klimatrådet i Jönköpings län
- Samverkansråd för biologisk mångfald
- Samverkansgruppen för restaurering av sjöar och vattendrag
- Regionalt samverkansråd vattenförvaltning
- Vätternvårdsförbundet
- Luftvårdsförbundet
- Nya komet
- Greppa Näringen

Några aktuella frågor

- Gruvbrytning Norra Kärr
- Grön infrastruktur
- 50/50-2020
- Jordbruksmarkens framtid